

Kaksihammaskotilo

Tandsnäcka

Perforatella bidentata

Uhanalaisuusluokka (IUCN): erittäin uhanalainen (EN)

Luonnehdinta

Kaksihammaskotilo on keskikokoinen maalla elävä nilviäislaji. Sen rusehtavan – kellertävän-ruskean, hieman läpikuultavan, pyöreän kartiomaisen kuoren korkeus on 5–7 mm ja leveys 6,5–8,5 mm. Täysikasvuisen kuoressa on 7–8 kierrettä. Tiheään kiertyneet kierteet kasvavat tasaisesti leveyttä ja korkeutta. Kuoren suuaukon reuna on täysikasvuisilla paksu ja ulospäin kaartuva ja sen alareunassa on kaksi suurta hammasta. Napa on hyvin ahdas ja pieni. Eläimen pehmytsien vaalea ja tumma kuviointi kuultaa kuoren läpi. Nuorilla poikasillakin erottuu kierteiden poikittaissuurteisuus, ja luupilla tai mikroskoopilla myös sen kangasmainen hienorakenne, joka koostuu pienistä kapeista nyppylöistä.

Elinympäristö ja levinneisyys

Kaksihammaskotilo on Suomessa lehdoissa elävä vaateliaslaji, jota tavataan harvalukuisena Etelä-Suomessa Tampereen korkeudelle asti. Esiintyminen painottuu Uudellemaalle ja Varsinais-Suomeen. Lajia tavataan myös saaristossa ja Ahvenanmaalla. Kaksihammaskotilo viihtyy kosteissa kalkkiympäristöissä. Elinpaikkoja ovat etenkin rehevät kosteat lehdot, kosteat lepikot, pähkinäpensas- ja saniaislehdot, läheteiköt ja joskus myös puronvarret ja letot. Lajia tavataan siellä missä pH on korkea. Laji elää pääasiassa lehtikarikkeessa ja puunrunkojen ja oksien alla eikä kiipeile juurikaan puilla tai kasvillisuudessa.

Nykytila ja uhkatekijät

Kaksihammaskotilon esiintymää tunnetaan joitakin kymmeniä. Osa esiintymistä sijaitsee suojelluissa lehdoissa, mutta esiintymää tunnetaan myös suojelualueiden ulkopuolelta. Soveliaita elinalueita uhkaa lehtojen kuusettumien, metsänhakkuu ja ojitukset.

Hoitosuosituks

Kaksihammaskotilon esiintymät lähiympäristöineen tulee säilyttää. Lehtojen kuusettumista tulee estää ja ennallistaa ojitettujen lähteikköjen, lettojen ja niiden lähiympäristöjen vesitalous, pienilmasto ja muut olosuhteet luonnollisemmiksi. Iäkkäät lehtipuut ja lahoppuut, oksat ja lehtikarike puuden juurella sekä varjoisan kostea pienilmasto tulee säilyttää.

Lähteet

Koivunen, A., Malinen P., Ormio, H., Terhivuo, J. ja Valovirta, I. 2014. Suomen kotilot ja etan-at. Opas maanilviäisten maailmaan. Hyönteistarvike TIBIALE Oy. 376 s.

Lajitietokeskus 2021. Kaksihammaskotilo - Perforatella bidentata | Yleiskuvauus | Suomen Lajitietokeskus

Tandsnäcka - Artbestämning från SLU Artdatabanken (artfakta.se)

Vasen kuva: Juha Samanen CC-BY-SA-4.0.

Oikea kuva: Katriina Könönen CC-BY-SA-4.0